

М. І. ЖУРАВЕЛЬ, А. С. МАЦКО, І. О. ШАШКОВА-ЖУРАВЕЛЬ

Микола Іванович Журавель, оперуповноважений карного розшуку Печерського РУГУ МВС України;

Анатолій Степанович Мацко, кандидат юридичних наук, професор МКА, завідувач відділення міжнародного права Київського університету права НАН України;

Ірина Олександрівна Шашкова-Журавель, доцент Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ БОРОТЬБИ З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ ДОХОДІВ, ЗДОБУТИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Окремі аспекти боротьби з легалізацією доходів, здобутих злочинним шляхом на національному та міжнародному рівні були в полі зору таких вітчизняних та зарубіжних вчених як Ю. В. Александров, І. П. Блищенко, П. М. Кубрак, І. І. Лукашук, А. С. Мацко, А. В. Наумов, Є. Датч, Х. Корнер, Дж. Мейсон, Дж. Відман, Дж. Фітчетт та ін. Однак, складність та комплексний характер зазначеної проблеми зумовлюють необхідність подальших ґрунтовних наукових досліджень у цьому напрямі.

Загальносвітова тенденція розвитку, що пов'язана з розвитком економіки, заснованим на процесах глобалізації, вимагає відповідної реакції щодо підтримання загальносвітового порядку і створення системи протидії у такій сфері як зловживання фінансовими ресурсами. Нині це стало актуальним не тільки тому, що є велике розшарування між членами суспільства, але й тому, що виникло нове явище відмивання брудних коштів, тобто легалізація незаконних доходів, що здобуті злочинним шляхом.

Метою даної наукової статті є всебічний аналіз міжнародно-правової системи протидії легалізації доходів, здобутих незаконним шляхом на універсальному та європейському рівні.

Завдання даної наукової статті, в першу чергу, передбачають:

- виявлення історико-правових передумов визнання злочином явища легалізації доходів, здобутих незаконним шляхом на міжнародному та національному рівнях;
- аналіз участі Організації Об'єднаних Націй в боротьбі зі злочином легалізації доходів, здобутих незаконним шляхом;
- дослідження міжнародно-правових заходів, спрямованих на боротьбу зі злочином «відмивання брудних грошей», що вживаються в європейському регіоні;
- з'ясування стану імплементації міжнародно-правових норм, спрямованих на боротьбу з легалізацією доходів, здобутих незаконним шляхом в різних державах;
- виявлення проблемних аспектів, що призводять до зменшення ефективності міжнародно-правового співробітництва щодо боротьби з легалізацією доходів, здобутих незаконним шляхом.

© М. І. Журавель, А. С. Мацко, І. О. Шашкова-Журавель, 2010

Слід зазначити, що явище легалізації доходів, здобутих незаконним шляхом стало розглядатися як злочин зовсім недавно, а саме, з 1986 р., коли у Сполучених Штатах Америки було прийнято відповідний закон, а згодом прийняті подібні закони в європейських країнах¹.

Необхідно зазначити, що минуле століття дало свідчення поширення в кількісному та географічному плані нового виду злочинних діянь – легалізація доходів (відмивання), здобутих незаконним шляхом². Підвищена небезпека від цієї діяльності полягає не лише в легалізації незаконних прибутків, що само по собі загрожує будь-якому укладу життя країни та розвитку світових економічних відносин на рівні суб'єктів підприємницької діяльності, а й у тому, що ці так звані доходи фактично не оподатковуються та використовуються у злочинній діяльності. Все це суттєво впливає на зростання злочинності, руйнуючи основи функціонування суспільства. Вивільнені кошти включаються в обіг як неконтрольована грошова маса, що негативно позначається на інфляційних процесах, порушує закономірності нормального ринкового розвитку, вносить диспропорції в економічну систему будь-якої держави³.

Легалізація незаконних доходів як протиправне діяння, що в наш час визнано злочинном у більшості країн світу, існувало і раніше. Перш за все нагадаємо, що у ХП–ХІІІ століттях діяли легалізатори незаконних доходів – «лихварі», діяльність яких засуджувалася церковними канонами. По-друге, до тих, хто незаконно легалізував доходи традиційно відносили пошукачі скарбів, доходи яких також могли використовуватися на шкоду економічним процесам.

Розглядаючи історичне зародження даного протиправного діяння в сучасних економічних умовах та відповідно визначення «відмивання брудних грошей», слід звернутися до Сполучених Штатів Америки, де виник цей термін у зв'язку із злочинною діяльністю першого так званого «відмивальника» Аль Капоне. Згодом зазначений термін широко почав застосовуватися у міжнародно-правових актах як такий, що означає легалізацію незаконних доходів⁴.

Система легалізації нагробованих Аль Капоне грошей здійснювалася через мережу будинків побуту, а саме пральних автоматів. Процедура такої злочинної діяльності була наступною: вночі учасники злочинного клану отримували «брудні гроші», а протягом дня через мережу пральних автоматів «промивали» їх. Пральні автомати як система послуг були обрані тому, що всі вони працювали за готівковий рахунок і ввечері виручка ставала легальною, тобто, законним «чистим капіталом». Отже, даний термін реально відображає суть незаконної операції: «брудні гроші» піддаються «пранню» і стають таким чином відмитими тобто «чистим капіталом». У 1931 р. Аль Капоне був заарештований, але, на жаль, не за отримання «незаконних доходів», а за ухиляння від сплати податків⁵, оскільки на той час не існувало відповідних законів.

Досвід використання розгалуженої мережі пральних автоматів, де була можливість легалізувати незаконні гроші, поширився й на інші види діяльності – гральні автомати в казино, маленькі кав'ярні та інші структури, у яких можна вкласти «брудні гроші» і отримувати «чесні», легальні виграші, виручку тощо.

Другим «винахідником» у сфері легалізації незаконних доходів став М. Ланські, який займався банківською діяльністю в США. Він використовував заощадження банку SWISS шляхом залучення до його активів «брудних грошей», і це дало йому змогу легально накопичити значні капітали. Потім Ланські, маючи у своєму розпорядженні ці незаконно отримані капітали, створив систему подальшого обігу нелегальних доходів. Його спосіб полягав у простій схемі «позика – повернення». Брудні гроші у вигляді позики давалися громадянам, юридичним особам, іноземним банкам та навіть країнам, що потім поверталися з процентами, у тому числі й зі сплатою податків. Для контролюючих фінансових органів будь-яка сплата податків є головним в оцінці законності діяльності фінансових установ. Таким чином, той, хто займався банківською діяльністю та сплачував податки, не викликав підозри. Такий винахід по цей день вважається найбільш досконалим способом відмивання «брудних грошей».

Виходячи з того, що діяльність «відмивальників» призвела до виникнення транснаціональних кримінальних угруповань, міжнародне співтовариство ідентифікувало її

як одну з найбільш серйозних та небезпечних злочинів, що загрожує нормальному розвитку світових економічних відносин.

Для боротьби з цим явищем на універсальному рівні було задіяно міжнародні інституційні механізми.

Необхідно відзначити, що на рівні ООН проведена робота здебільшого базувалася на діяльності такої важливої Міжнародної організації, як Спеціальна комісія з фінансової діяльності (FATF). Цей орган був створений у 1989 р. в Парижі на зустрічі керівників країн Великої Сімки. Його учасниками у 1991 р. були двадцять шість країн: Австралія, Австрія, Бельгія, Канада, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Гон-Конг, Ісландія, Ірландія, Італія, Японія, Люксембург, Нідерланди, Нова Зеландія, Норвегія, Португалія, Сінгапур, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Туреччина, Велика Британія, Сполучені Штати Америки, Європейський Союз та Рада зі співробітництва штатів узбережжя Мексиканської Затоки. Згідно зі Статутом FATF метою діяльності було визначено розробку заходів, спрямованих на боротьбу з відмиванням «брудних грошей» шляхом встановлення у національному законодавстві посиленої відповідальності для юридичних осіб та укладання двосторонніх договорів, спрямованих на боротьбу з даним явищем у сфері фінансової діяльності.

За статусом FATF є міжурядовим органом, завданням якого є розробка стратегії і сприяння боротьбі з відмиванням грошей як на національному, так і на міжнародному рівні. У більшості випадків цю Організацію вважають «органом вироблення стратегій», діяльність якої спрямована на формування необхідної політичної волі для реформування національного законодавства та проведення організаційних заходів щодо боротьби з відмиванням грошей кожною окремою країною. Організація стежить за успіхами країн-членів у реалізації заходів боротьби з відмиванням грошей та контрзаходів, що проводяться як превентивна акція.

FATF були надані також повноваження щодо дослідження методів та тенденцій у сфері відмивання грошей, розгляду вже вжитих заходів на національному та міжнародному рівнях і визначення напрямів, які ще належить здійснити у сфері боротьби з відмиванням «брудних грошей». Для виконання цих завдань у 1990 р. Організація склала Звіт, у якому було вміщено 40 рекомендацій, що забезпечують необхідні заходи для боротьби з відмиванням грошей.

Зміст Рекомендацій можна класифікувати за наступними критеріями – Рекомендації:

1 – 7 стосуються внесення змін до кримінального законодавства;

8 – 29 – реорганізація діяльності у сфері банківської та фінансової системи та

30 – 40 міжнародного співробітництва, спрямованого на протидію зловживанням у фінансовій сфері⁶.

Згадані Рекомендації є обов'язковими для членів Організації, але вони стосуються й інших держав, що не є її членами, але з якими співпрацюють держави-учасниці FATF.

При оцінці співпраці з країнами, які не є членами Організації, FATF здійснює моніторинг з питань стану національного законодавства, що регулює боротьбу з відмиванням грошей і дає експертну оцінку про відповідність національного законодавства Рекомендаціям. Якщо законодавство країни, яка не є членом Організації і з якою співпрацюють країни-учасниці, не відповідає зазначеним вимогам, то її вносять до спеціального «Чорного списку», і це свідчить про те, що з такою державою не бажано здійснювати господарську діяльність, що практично означає блокування її зовнішньоекономічної діяльності.

Для проведення моніторингу стосовно внесення чи виключення з «Чорного списку» існує спеціальна процедура. Спочатку кожна країна, що співпрацює з країнами-членами Організації, надає звіт про стан реалізації Рекомендацій, відповідаючи на стандартний, заздалегідь визначений перелік питань. Наступним кроком є процес безпосередньої діяльності експертів FATF у юридичній та фінансовій сферах, які роблять висновок про можливість співпраці з даною країною.

Такі заходи FATF відображають стратегію розвитку Організації і ставлять за мету чинити поступовий тиск на уряди країн-учасниць та країни, що не є членами Організації, для удосконалення системи боротьби з відмиванням «брудних грошей». У разі не

виконання вимог FATF і внесення країни до «Чорного списку» застосовується Рекомендація 21, яка передбачає прийняття постанови Організації, що вимагає від ділових кіл країн-членів та фінансових установ приділяти особливу увагу (а іноді і припинити відносини) з такою країною.

Створення цієї міжнародної інституції дало імпульс для подальшого розвитку співпраці держав і визначення певних стандартів боротьби з даним явищем. Відповідно у більшості країн світу були прийняті спеціальні закони, спрямовані на регламентацію боротьби з відмиванням брудних грошей. Так, у Кримінальному кодексі Бельгії статтею 505 встановлена відповідальність, що кваліфікує як склад злочину «відмивання брудних грошей» (Закон 11-1 – 1993 р.). У свою чергу, Данія прийняла спеціальні Акти S – 191 та S – 284, у яких передбачена відповідальність осіб за цей злочин, а також стосовно тих, хто сприяє особам, які відмивають «брудні гроші». Німеччина має подібний Розділ 29 у своєму Кримінальному кодексі, а Греція прийняла спеціальний Закон «Про відмивання грошей», Іспанія внесла відповідну норму у Кримінальний Кодекс, як і Франція⁷. Такий перелік країн, що встановили кримінальну відповідальність за відмивання «брудних грошей», можна продовжити, але в цьому не має сенсу, бо це лише підкреслює, що більшість країн виконують Рекомендації FATF, спрямовані на боротьбу з відмиванням «брудних грошей».

Не можна не сказати про таку впливову міжнародну організацію, як «Едмонд груп», яка має офіційну назву «Підрозділи фінансової розвідки». Ця Організація була створена у 1995 р. низкою європейських країн (Бельгією, Великою Британією, Нідерландами, Німеччиною, Францією), а також країнами Тихоокеанського басейну (Японією, Південною Кореєю, Гон Конгом та Австралією). Нині кількість учасників цієї Організації становить понад 70 (в тому числі й Україна, яка приєдналася до неї у 2004 р.).

Дана Організація відповідно до свого Статуту приймає рішення стосовно налагодження обміну інформацією між банківсько-фінансовими установами країн і виступає координуючою структурою для країн-учасниць. Використовуючи методи фінансового аналізу та проведення спеціальних заходів, вона виявляє також шляхи, якими проводиться легалізація (відмивання) незаконних доходів. Отримані дані «Едмонд груп» передає FATF, яка приймає рекомендації для країн-учасниць щодо подальшої співпраці з тією чи іншою країною, де існують причини й умови для відмивання грошей. Така тісна співпраця між ними дає змогу охопити більш широке коло учасників, що задіяні у боротьбі з зазначеними злочинними діями.

Підрозділи фінансової розвідки у своїй структурі мають в якості координуючого органу як Секретаріат, так і національні спеціальні підрозділи розвідки у фінансовій сфері країн-учасниць. Саме останні виконують основну роботу по збору даних про легалізацію незаконних доходів, які передаються уряду та адміністративним і судовим органам країн-учасниць, а також виконують запити від аналогічних підрозділів інших держав-учасниць. Крім того, національні підрозділи щорічно подають звіт у Секретаріат Організації про проведену роботу. На підставі цих звітів Секретаріат робить аналіз характеру злочинних дій з відмивання «брудних грошей» країн-учасниць. Слід зауважити, що із загального правила щодо обміну інформацією є виняток, а саме: Австралія, Бельгія, Ірландія, Люксембург, Німеччина та Фінляндія не передають інформацію адміністративним та судовим органам інших держав про стан відмивання грошей в їх країнах.

Даний аналіз міжнародних структур та форм їх діяльності свідчить про те, що світове співтовариство розгорнуло масштабну боротьбу з протиправними діями, пов'язаними з відмиванням «брудних грошей». Виходячи з важливості розв'язання цієї проблеми та зважаючи на результати діяльності вищезгаданих міжнародних організацій, на X конгресі ООН із попередження злочинності та поведження з правопорушниками була прийнята Віденська декларація про злочинність та правосуддя: відповіді на виклики XXI століття⁸. У статті 17 зазначеної Декларації спеціально зазначено, що боротьба з відмиванням грошей є одним із головних елементів боротьби з організованою злочинністю⁹.

Такі напрацювання на загальносвітовому рівні не залишили поза увагою європейські країни, які, між іншим, у більшості випадків ініціювали прийняття універсаль-

них міжнародних документів. Такі країни, як Англія, Данія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Скандинавські країни першими відчули негативні наслідки легалізації незаконних доходів. В Європі було ініційовано ряд спеціальних заходів, спрямованих на протидію цьому злочину, зокрема, Європейський Союз (ЄС) прийняв спеціальну Директиву 91/308 / ЕЕС «Про запобігання використанню фінансових систем для відмивання грошей» від 10 червня 1991 року¹⁰, а також в його рамках Постановою 555 Парламенту створений спеціальний орган – Європол¹¹, який координує діяльність поліцейських структур у боротьбі з організованою злочинністю, і в тому числі з відмиванням «брудних грошей». Європол у своїй діяльності здійснює кримінальну політику держав-учасниць ЄС без функції контролю за державами у цій сфері.

Сучасний стан з відмиванням брудних грошей у Європі не можна однозначно оцінити, оскільки він має подвійний характер. З одного боку, існує правове регулювання форм відповідальності держав і, відповідно, розроблено систему організаційних заходів, спрямованих на боротьбу з цим явищем, а, з другого, має місце кількісне зростання операцій з легалізації незаконних доходів як у валовому валютному вимірі, так і виникнення нових форм злочинних дій. Що стосується останнього, то слід зауважити, що з цією проблемою стикаються країни, які недавно встали на шлях реформ – країни Східної та Центральної Європи. До них належить й Україна, що була внесена в «Чорний список» FATF, як країна, в якій існує відмивання «брудних грошей»¹².

Виходячи з того, що рівень ураженості протиправними діями набув широких масштабів, і той факт, що європейський економічний простір є замкнутим і його захист передбачає забезпечення інтересів країн Європи, у 1988 р. в Копенгагені Радою міністрів юстиції та внутрішніх справ були прийняті спеціальні Рекомендації, спрямовані на боротьбу з легалізацією незаконних доходів. Вони мають рекомендаційний характер, але здебільшого вимоги країн-засновників ЄС щодо їх виконання є обов'язковими для країн, що встали на шлях демократичних реформ. Дані Рекомендації містять вимоги щодо:

- забезпечення макроекономічної стабільності на основі реалізації стратегії сталого зростання;

- проведення глибоких структурних реформ з акцентом на становлення ефективного приватного власника, якісні зміни у сферах корпоративного управління, модернізацію виробництва для забезпечення його міжнародної конкурентоспроможності;

- проведення адміністративної реформи з метою створення системи державного регулювання, адекватної принципам ринкового господарства, істотного зменшення бюрократичного втручання в економіку;

- формування ринкових інститутів з акцентом на створення сучасної банківської системи та небанківських фінансових установ, динамічний розвиток ринку цінних паперів, розповсюдження новітніх інформаційних технологій організації їх діяльності;

- правового забезпечення ринкових перетворень, насамперед через послідовне здійснення кодифікації законодавства із забезпечення його стабільності, прозорості та гарантій виконання законів;

- подальшої лібералізації торговельного режиму з мінімізацією довільних бюрократичних обмежень торгівлі через нетарифні заходи і впровадження цивілізованих норм регулювання торгівлі, узгоджених у рамках Світової Організації Торгівлі (СОТ);

- створення сприятливого для підприємницької діяльності середовища та поліпшення інвестиційного клімату: мінімізація адміністративних бар'єрів при започаткуванні нового бізнесу, зменшення податкового тиску на підприємств і забезпечення для них прозорих «правил гри», запровадження надійних механізмів забезпечення виконання контрактних зобов'язань, застосування ефективних процедур банкрутства, декриміналізація економічної діяльності;

- створення конкурентного середовища на внутрішньому ринку, радикальне поліпшення системи заходів проти зловживання монополієм становисем¹³.

Ці рекомендації, як і щорічний аналіз практики боротьби з відмиванням грошей, підготовлений FATF, дали поштовх для прийняття Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом¹⁴ (яка нами раніше була

наведена). Підкреслимо, що Конвенція перш за все визначила об'єктивну характеристику злочину відмивання «брудних грошей», а саме:

1. Привласнення, або передача власності, хоча насамперед відомо, що така власність є незаконним доходом, із метою приховування або маскуванню незаконного походження власності, або з метою сприяння будь-якій особі, замішаній у скоєнні предикатного злочину, уникнути юридичних наслідків своїх дій;

2. Приховування або маскуванню справжнього характеру джерела, знаходження, розташування, переміщення, прав стосовно власності або володіння нею, хоча насамперед відомо, що така власність є незаконним доходом;

3. Набуття власності, володіння нею або використання, хоча насамперед відомо в час отримання, що така власність була незаконним доходом;

4. Участь у скоєнні, об'єднання або змова з метою скоєння, спроби скоєння і допомога, підбурювання, сприяння і консультування скоєння будь-якого зі злочинів, встановлених у відповідності до цієї статті¹⁵.

Визначені у Конвенції діяння імплементовано в національне законодавство європейських країн, в тому числі й Україною.

Таким чином, проведений аналіз з питання імплементування конвенційних положень щодо встановлення відповідальності за відмивання грошей, засвідчив, що більшість країн Європи мають в законодавстві згадану норму, але є ряд країн, де ці норми не поширюються на діяльність приватних та державних структур цих країн, які працюють в офшорних, або спеціальних фінансових зонах. Як свідчить практика функціонування законодавства щодо таких спеціальних зон, то недосконалість правової регламентації боротьби дає змогу відмивати «брудні гроші». Географія цих офшорних зон усім відома, здебільшого це карликові країни та території, де гарантується нерозголошення фінансової та банківської таємниці. Серед цих країн Андорра, Гібралтар, Кіпр, Монако, Швейцарія та ін¹⁶.

Стосовно цих спеціальних фінансових зон існує ряд проблем. З одного боку, це пов'язано з реалізацією кримінальної політики щодо боротьби з легалізацією незаконних доходів та існування системи сталого консервативного банківського права, права на збереження таємниці як розвитку банківської діяльності взагалі. З другого боку, наявне зіткнення інтересів урядів цих країн, що мають незначні бюджетні надходження, які не дають змоги здійснювати соціальні та інші програми. І тому ці країни намагаються вирішувати проблему наповнення бюджету за будь-яку ціну, надаючи можливість вкласти в країну кошти, не цікавлячись їх походженням. Таким чином, можна визначити два головних чинники стосовно зазначених проблем: перший стосується існування самих спеціальних фінансових зон як форми господарювання, що дозволяє мати більш пільгову систему стосовно банківської таємниці як частини корпоративного права; а другий – створення умов для легалізації незаконних доходів, отриманих злочинним шляхом.

Отже, в Європі, попри чинне законодавство, у сфері боротьби з відмиванням «брудних грошей», також існує низка проблем із сприяння розвитку країн, що забезпечують легалізацію незаконних доходів.

¹ Закон США 1986 р «Про контроль за відмиванням грошей»// Pub. L. – 99 – 570.

² *Вілдан Дж. і Мейсон Дж.* «Про накрадене диктатором повідомляється» // Time 21 – 22. 10, 2001

³ Матеріали справи Сані Абаджа диктатора Нігерії, що у 15 банках Великої Британії легалізував 4 мільярди / По матеріалах газети «Time». – 6.10.2000.

⁴ Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990 р. // Правові основи міжнародної діяльності МВС України. Збірник міжнародно-правових договірних документів в 2-х томах. – Київ, МВС України, 1997. – С. 8.

⁵ *Moody-Stuart George.* The Good Business Guide to Bribery/ TI:Berlin, 1994 (also in Spanish).

⁶ 40 Рекомендацій Спеціальної комісії з Фінансової Діяльності // В кн.: Джеймс Р. Річардс «Транснаціональні злочинні організації, кіберзлочини та відмивання грошей». – Нью Йорк, 1999 р., С.А.С. – Press.

⁷ *H.H. Korner, E. Dach.* Geldwasche ein Leitfaden zum geltenden Recht. – Munchen, 2001. – p. 105-115.

⁸ Материалы и рекомендации Генеральной Ассамблеи ООН // Юридический ежегодник . – Нью-Йорк, изд-во Генеральной ассамблеи ООН, 2002. – С. 458-461.

⁹ Віденська декларація про злочинність та правосуддя: відповіді на виклики XXI століття // Материалы и рекомендации Генеральной Ассамблеи ООН. Нью-Йорк, изд – во ООН, 2002. – С. 345-348.

¹⁰ Директива 91/308/ЕЕС «Про запобігання використанню фінансових систем для відмивання грошей» від 10 червня 1991 р. // ОР. L. 166, 28 b. – 1991. – р. 77.

¹¹ Постанова 555 парламенту Європейського Союзу «Про створення Спеціальної поліцейської комісії для боротьби з організованою злочинністю в країнах Європейського Союзу – Європол» // ОР. С. 96, 1 – 4 – 1996 – р. 228.

¹² Матеріали Паризьського самміту щодо визначення України як країни з ринковою економікою // Бізнес. – 2004, 16 червня 2004 року. – С. 8 (міжнародний огляд).

¹³ Європейський союз: консолідовані договори / В. Муравйов (наук.ред.). – К.: Post Royal, 1999. – 206 с., Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є. М. Вишневецький (пер.та ред.). – К.: Парламентське видавництво, 2000. – 654 с. Національні системи доброчесності. Посібник трансперенсії інтернешнл / За ред. Джереми Поупа. – Київ: Право, 2000. – С. 231 – 242.

¹⁴ Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є. М. Вишневецький (пер. та ред.). – К.: Парламентське видавництво, 2000. – 654 с.

¹⁵ Там само.

¹⁶ Джозеф Фітчетт: На думку Парижа, впоратися з банком Монте-Карло буде складно.: Франції важко дати раду із заможним королівством // International Gerald Tribune, 1, 12. 2000.

Резюме

Дана наукова стаття присвячена комплексному дослідженню міжнародно-правової системи протидії легалізації доходів здобутих злочинним шляхом на універсальному рівні. Стаття містить аналіз міжнародно-правових актів, спрямованих на запобігання та боротьбу зі злочином «відмивання брудних грошей». Також колектив авторів висвітлює порядок та форми діяльності міжнародних структур, уповноважених протидіяти явищу легалізації незаконних доходів.

Ключові слова: легалізація незаконних доходів, міжнародна економічна злочинність, Спеціальна комісія з фінансової діяльності, Міжнародна організація кримінальної поліції, « відмивання брудних грошей».

Резюме

Данная научная статья очерчивает актуальные вопросы, касающиеся международно-правовой борьбы с преступлением легализации доходов, полученных незаконным путем. Статья включает анализ универсальных и региональных международно-правовых мер направленных на предупреждение и искоренение легализации доходов, полученных незаконным путем. Коллектив авторов также показывает специфику национальной имплементации международно-правовых норм, касающихся борьбы с преступлением легализации доходов, полученных незаконным путем в разных странах.

Ключевые слова: легализация незаконных доходов, международная экономическая преступность, Специальная комиссия по финансовой деятельности, Международная организация криминальной полиции, «отмывание грязных денег».

Summary

The present scientific article outlines the actual issues concerning the international -legal struggle against the crime of illegal incomes legalization. The article includes the analyzes of the universal and regional international-legal mezsures aimed on the prevention and illumination of the illegal incomes legalization. The authors also show the specifics of the national implementation of the international -legal norms concerning the struggle against the illegal incomes legalization in different states.

Key words: illegal incomes legalization, international economical criminality, the Financial Action Task Force (FATF), International Criminal Police Organization, «money laundering».

Отримано 25.11.2009